І чужому научайтесь, Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250, (212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 49. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 13-го БЕРЕЗНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MARCH 13, 1975 No. 49. VOL. LXXXII.

ПРЕЗИДІЯ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ НАМІТИЛА ПЛЯН ПРАЦІ, ТУРБУЄТЬСЯ БЮДЖЕТОМ

Торонто (СКВУ). — Комісія Прав Людини СКВУ постановила помістити платне оголошення в газеті „Ню Йорк Таймс" про українських жінок-політв'язнів в СССР. Оголошення, появилося у суботу, 8 березня ц. р., з нагоди Міжнародного Дня Жінки, закликає провідників СССР проголосити загальну амнестію всім жінкам-політв'язням в СССР. Кошт цього оголошення виносить поверх 6,000 дол. Комісія Прав Людини СКВУ звернулася теж до центральних українських представництв в країнах західнього світу, з пропозицією помістити подібні оголошення в передових часописах своїх країн. Всім цим представництвам переслано пропонований текст оголошення, включно із знімками чотирьох українських жінок-політв'язнів: Ірини Стасів-Калинець, Стефанії Шабатури, Ірини Сеник та Надії Світличної-Шумук.

Від часу Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ, 1-го і 2-го лютого ц. р., Президія СКВУ відбула двоє засідань, на яких розглянено постанови Пленарної Сесії. Окремо Президія розпочала поновно розглядати плян праці СКВУ на 1975 р., у світлі невеликого бюджету, який був ухвалений Пленарною Сесією на 1975 рік. Ці пляни праці були представлені членам Секретаріяту перед Пленарною Сесією, враз із бюджетовими зобов'язаннями пов'язаними з цим, але Пленарна Сесія вирішила не розглядати їх, а передати Президії до вирішення. Пляни представлені Президією вимагали б бюджету у сумі 115,000 дол. для їх реалізування протягом 1975 р. В тому передбачено 35,000 дол. на ведення бюра СКВУ в Торонті, включно із платнею його працівників, 30,000 дол. Інформаційної Служби СКВУ, 25.000 дол. на бюро СКВУ в осідку ОН в Ню Йорку, і 25.000 дол. на працю Комісій і Рад СКВУ, переведення чергової Пленарної Сесії Секретаріяту та інші видатки.

Президія покладає велику надію, що різницю між потрібною сумою 115,00 дол., а ухваленим бюджетом в сумі 32,000 дол. від складових центральних репрезентацій пощастить заповнити головно із збіркової акції серед українського громадянства в травні ц. р., який був ухвалений Пленарною Сесією „Місяцем СКВУ". У цьому напрямі Президія розпочала підготовку відповідної акції, яка з приводу Міжнародного Року Жінки буде проводитися під гаслом солідарности з нескореною українською жінкою. Акцію переводитиме окрема комісія СКВУ під проводом д-ра Миколи Кушпети.

На засіданні 19-го лютого ц. р. Президія рішила спробувати виконати ввесь проєктований плян праці Інформаційної Служби СКВУ, бо його вважає і так мінімальним. Плян передбачує видання чотирьох чисел „Вісника СКВУ" (10,000 дол.), видання першого зошита статистичного довідника українських поселень у вільному світі (3,000 дол.) видавання прескомунікатів до української преси (1,000 дол.), дослідна робота, пов'язана із працею Комісії Прав Людини (6,000 дол.), видання обширної книжечки про Україну, українців та СКВУ (5,000 дол.), англомовні видання (2,000 дол.) та інші дрібні пляни.

У зв'язку з Олімпіядою, яка має відбутися у Монтреалі (Канада) 1976 р., Президія прийняла до відома пропозиції представників української Спортової Централі Америки і Канади, щоб зорганізувати наступного року спортові ігрища вільних українців. Представники УСЦАК погодилися виготовити детальний плян цього проєкту і представити його на зборах представників українських молодечих організацій, які будуть скликані для цієї цілі.

Представник СКВОР, всеч. о. Т. Міненко, повідомив Президію, що СКВОР плянує скликати Педагогічну Конференцію на 12 і 13-го квітня ц. р. в Детройті. Завданням конференції є покликати до праці Педагогічний Сектор СКВОР з різними комісіями, усучаснити навчальні програми, переглянути існуючі підручники та посібники і розробити плян виготовлення нових.

БЕРКЛІ УНІВЕРСИТЕТ ВІДБУВ РОЗМОВИ З ПРЕДСТАВНИКАМИ УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВ, КОНКРЕТИЗУЄ ПРОГРАМУ УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

Сан Франсіско. — З кінцем минулого тижня, в четвер і п'ятницю 6 і 7-го березня, представники центральних і місцевих українських установ мали зустріч і розмови з представниками великого і одного з найбільш престижевих Берклі університету в справі можливостей введення в навчальну програму того університету українознавчих студій. Ініціятива такої зустрічі і розмов вийшла від самого Берклі університету вже деякий час тому, а розмови на цю тему вже були раніше в Ню Йорку. В теперішній зустрічі взяли участь від університету його канцлер Алберт Г. Бавкер та реґент Аллен Грент в приявності проф. д-ра Володимира Гуцула. Українську громаду репрезентували запрошені на ці розмови головний предсідник УНСоюзу Йосип Лисогір, репрезентант УККА д-р Володимир Душник і директор Українського Інституту Америки мін. Юліян Ревай, а також голова місцевого Відділу УККА Михайло Цар та місцевий репрезентант Карпатського Союзу Леонід Романюк. У цих інформаційних розмовах представники Берклі дали до зрозуміння, що вони були б зацікавленні в тому, щоб у Славістичний відділ університету, (університет має 28,000 студентів) включити українознавчі студії, подібно, як там вже існують російські, польські та інші слов'янські студії. Університеські власті зацікавлені в тому, чи і наскільки українська громада в ЗСА була б готова і спроможна причинитись фінансово до зорганізування і ведення таких студій. Після спільного обміну думками і поглядами, канцлер проф. Бавкер заповів, що він приготовить та з'ясує докладний плян таких студій і перешле їх до відома зацікавленим українським установам.

Докладніші інформації про цю зустріч і розмови будуть своєчасно проголошені в офіційному повідомленні Українського Конґресового Комітету Америки.

Після зустрічі і розмов в Берклі університеті, пп. Лисогір, Ревай і Душник мали зустрічі і розмови з місцевими і довколишніми українськими громадами, ширші інформації про які будуть подані в черговому числі „Свободи".

Українська мова в Ніяґарському університеті на рівних правах

Боффало, Н. Й. (Б. Романенчук). — Ніяґарський університет в американській Ніяґарі над водоспадами, в стейті Ню Йорк, пропонує в 1975-76 академічному році три кредитові курси української мови без будь-яких додаткових громадських коштів, як по інших університетах, і на рівних правах з іншими чужими мовами, так що студенти можуть брати українську мову як одну з чужих мов, замість французької, німецької, еспанської, російської чи будь-якої іншої. Кожний курс дає студентові шість кредитів за два семестри. Курс передбачений головним чином для студентів українського походження, але можуть його брати всі інші студенти, які виявляють зацікавлення українською мовою, а це нераз залежить від самих українських студентів, цебто від студентів, які почуваються українцями, і від студентів українського походження, що тільки цікавляться українськими справами й українською культурою.

Перший курс — початковий для тих, що не знають або мало знають українську мову; другий курс — проміжний, для тих, що вже десь училися української мови й хотіли б поглибити знайомство з українською граматикою й правописом та розмовною мовою; третій курс — історія української літератури для тих, що володіють українською мовою й розуміють та говорять нею. Програма передбачає нову добу української літератури, включно з сучасною.

Якби серед студентів було відповідне зацікавлення й потрібна кількість, університет міг би ввести в програму чотирирічний курс на ступінь балакавра. Це могло б цікавити головно канадських студентів, які могли б учити української мови в канадських школах, де введена українська мова, як мова частини населення Канади. Але незалежно від того, курс дає подвійну користь: потрібні кредити і знання мови. Варто підкреслити, що дотепер ще жадний американський університет не давав такої можливости для студентів, які хотіли б познайомитися з українською мовою, або поглибити своє знайомство з нею без додаткової оплати від громади, тому варто українській молоді скористати з цієї рідкісної нагоди і виявити широке зацікавлення українською мовою. Від самої молоді залежить як у цій країні трактуватимуть українську мову й українців, а спроба Ніяґарського університету може мати велике значення. Значення й вартість української мови може високо піднести перш за все українська молодь.

Проф. Михайло Лесів поінформував українців в Польщі про культурне життя українців в ЗСА

Люблин, Польща. — Тижневик „Наше Слово", який появляється у Варшаві, поінформував своїх читачів, що у польському місті Люблині, де існує невеличка українська колонія, зорганізовано в Клюбі Українського Суспільно - Культурного Товариства доповідь доцента Михайла Лесева, директора Інституту російської та слов'янської філології в Люблинському університеті. Проф. М. Лесів, як відомо, мав нещодавно наукове відрядження до Америки, де у відомому Гарвардському університеті упродовж двох семестрів викладав українську мову й літературу. Під час зустрічі з українцями Люблина проф. Лесів широко розповів слухачам про культурне життя українців в ЗСА. Його доповідь, як пише газета, викликала глибоке зацікавлення у слухачів.

ЗБОРИ „САМОПОМОЧІ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк. — Річні Загальні Збори місцевого Відділу ОУА „Самопоміч" відбудуться тут у неділю, 16-го березня 1975 р. в 1-ій год. по пол. в домівці Відділу, 98 Друга евеню, із статутовим порядком нарад.

МОРОЗА ПОКАРАЛИ ЗА ГОЛОДІВКУ; ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗНУЩАННЯ НАД УКРАЇНСЬКИМИ В'ЯЗНЯМИ В КОНЦТАБОРАХ

Ню Йорк (Пресова Служба ЗП УГВР). На Захід наспіли нові інформації про 15-денне покарання Валентина Мороза карцером у Владимирській тюрмі. Його запроторили туди за його 145-денну голодівку. Як уже повідомляла раніше українська преса, його посадили до карцеру 3 січня ц. р. Стало також відомо, що під час голодівки Мороза над ним зокрема жорстоко знущалися заступники начальника Владимирської тюрми, Водін і Федоров, а також заступник медичного управління при МВД, Попов. Є теж ширша інформація про те, що під час голодівки Мороза, його дружину Раїсу викликали на розмову з представником КГБ Віктором І. Петровом. Петров заявив Раїсі, що він розмовляє з нею на доручення голови КГБ, Ю. В. Андропова, якому складе звіт з розмови. Петров заявив, що голодівка, це особиста справа в'язня і що Морозові не доможе те, що на Заході з його приводу „шумлять", бо мовляв, „пошумлять і перестануть". Петров дав зрозуміти Раїсі, що незалежно від того чи її муж продовжуватиме голодівку чи ні, це не змінить його положення. На закінчення розмови Петров сказав, що не всі її заходи є невтральні у відношенні до совєтських законів і порадив їй „подумати" над цим.

За інформаціями „Хроніки поточних подій", в Пермському таборі ВС 36 перебуває 24-літній українець Степан Сапеляк, заарештований і засуджений в 1974 році на 5 років таборів за поширювання українських протестних листівок і за здогадну приналежність до молодечої організації.

22 червня 1974року кілька політв'язнів, між ними Сапеляк, грілися на сонці у житловій зоні табору. Дижурний, капітан Мілентій наказав в'язням одягнутися що вони і зробили, Сапеляка забрали на вахту, де вимагали написати виясненя з приводу „порушення форми одягу". Коли Сапеляк відмовився написати заяву, Мілентій наказав йому стати лицем до стіни, спертися руками на неї — ніби для переведення обшуку, і сильно побив Сапеляка, лаючись „вот тебе закон".

На вимогу Сапеляка дати йому медичну допомогу, на вахту прийшла лікарка Котова, дружина колишнього начальника табору. Вона сказала, що червоні плями на тілі Сапеляка є „від народження". На вахті в той час був в'язень Алексій Сафранов, засуджений на 12 років за спробу втекти на Захід під час військової служби у Східній Німеччині. Сапеляка відпустили у зону і загрозили, щоб нікому не говорив, що трапилось, але він розповів про усе іншим в'язням. Незабаром прийшов вартовий, щоб забрати його назад на вахту. За ним вступилися в'язні і не дали його забрати. Наступного дня коло 45 в'язнів проголосили страйк з вимогою прослідити справу Сапеляка. Слідство провів майор Котов і 25 червня заявив в'язням, що Сапеляк „наклепник" і за це буде покараний. Того ж вечора до карцеру замкнули Євгена Сверстюка, Анатолія Здорового (35-літній математик зі Львова, засуджений на 7 років таборів — дата засуду невідома), і Симона Ароновича Грилюса (1945 року народження, студент Рязянського радіотехнічного інституту, заарештований по справі „Комунар"). Після того деякі в'язні припинили страйк, але 32 особи страйкували цілий місяць. Між ними були: Сапеляк, Сверстюк, Грилюс, Покровський, Менделевич, Гуліч, Димшиц, Здоровий, Зальмансон, Гриньків, Макаренко, Синьків, Жукаускас, Берпійчук, Мирاускас, Лук'яненко, Шилінскас, Калиниченко, Кудірка (тепер на Заході), Кіфяк, Воробьєв, Григорьєв, Давидов, Герчак, Сафранов, Черноглаз, Астра, Пуце, Саарте, Лапп, Абанькін. У кінцевому висліді деяких в'язнів перевезли до Владимирської тюрми (між ними Лук'яненка), дехто опинився в лікарні, а декого замкнули до карцеру.

В Мордовії, у таборі Но. 19 перебувають Любомир Старосольський (1955 року народження, засуджений на 2 роки таборів) і Роман Колопач (1954 року народження, засуджений на 3 роки таборів). Їх засудив Львівський обласний суд за те, що вони вивісили 9 травня 1972 року у селі Стебник (Львівська обл.) синьо - жовті прапори. Суд над ними відбувся 19-го лютого 1973 року.

В жовтні1974 року в'язні Іван Світличний, Володимир Балаханов, Зиновій Антонюк і Семен Глузман передали академікові Сахарові звернення такого змісту:

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЗЛІКВІДОВАНО ПРОТИУРЯДОВУ ЗМОВУ У ПОРТУГАЛІЇ

Лісбона. — Праві військові кола під проводом ген. Антоніо де Спіноля, ще недавнього президента Португалії і лідера португальської революції, зробили 11 березня спробу силою захопити важливіші об'єкти в місті і усунути лівий військовий уряд президента Франсіска да Коста Гомеса. Як виходить з повідомлень, підготовка до перевороту була дуже зле зроблена і в акцію були введені тільки два літаки, які заатакували бараки артилерійської частини, але група парашутистів, яка вже окружила була цю урядову військову частину, відступила від акції, що привело до повного заломання проби перевороту. Ген. Спіноля разом з дружиною та 18 португальськими офіцерами, які брали участь у змові, втекли до Еспанії, де всіх їх інтерновано. Еспанський уряд заявив, що Еспанія не має ніякого відношення до спроби перевороту. Урядові війська відразу опанували ситуацію, здавивши в зародку спробу перевороту. В офіційному комунікаті говориться, що намагання повалити уряд зробили „праві реакційні кола".

Шеф португальської безпеки ген. Отело де Карвалго, коментуючи пробу перевороту, поінформував, що він вважає, що за кулісами підготовки знаходився американський амбасадор Франк С. Карлуччі, пропонуючи одночасно, щоб ради власної безпеки амбасадор негайно покинув Португалію. Амбасадор Карлуччі заявив, що він до перевороту не має ніякого відношення. Таку ж заяву опублікував Державний департамент у Вашингтоні.

Венесуеля прямує до націоналізації нафтової індустрії

Каракас, Венесуеля. — Венесуельський уряд у вівторок, 11 березня, зробив важливий крок для перебрання контролі над нафтовою індустрією тієї південноамериканської країни, коли президент Карльос Андрез Перез переслав до Парляменту законопроєкт, в якому накреслено пляни націоналізації всіх закордонних нафтових корпорацій, які мають свої філії у Венесуелі. Законопроєкт, який, за твердженням коментаторів, напевно буде схвалений парляментом, підкреслює, що тільки венесуельський уряд повинен мати право підписувати договори з чужими державами або їхніми урядовими корпораціями щодо продажу венесуельської нафти. Закордонні нафтові корпорації минулого року продукували коло 2.9 мільйона бочок нафти денно і заплатили венесуельському урядові 9 більйонів доларів у податках. Тепер у Венеуелі 22 закордонні нафтові корпорації мають свої філії. Багато із тих корпорацій є американські, як „Ексон", „Шелл", „Галф", „Саноко", „Мобіл", „Филипс" і „Амако".

МИКОЛА І ЛЮБОМИРА ЦЮРАКИ ВІДВІДУЮТЬ КАНАДУ І ЗСА

Джерзі Ситі. — З кінцем минулого тижня редакцію „Свободи" та Український Народний Союз відвідали гості з далекі Австралії, мгр Микола і Любомира Цюраки, які в половині лютого прибули на американський континент в рямках своєї кругосвітної поїздки і відвідин окремих країн з українськими поселеннями. Досі панство Цюраки відвідали Ванкувер, Вінніпеґ та Торонто. У Вінніпезі та Торонті мґр М. Цюрак доповідав з рамени УВАН і Комітету Українців Канади про „Українське зорганізоване життя в Австралії. До Ню Йорку австралійські гості приїхали 4 березня і небавом виїздять до Великобританії на довші відвідини. Мґр М. Цюрак бере активну участь в українському громадському житті в Австралії, а в роках 1972-1974, коли осідок української громадської централі в Австралії — Союзу Українських Організацій в Австралії (СОУА) був в Аделайді, він був її головою, а тепер є одним із заступників президента СКВУ з рамени СУОА. Пані Любомира Цюрак є також активна в громадському житті, очолюючи Союз Українок Південної Австралії. Крім того, вона активна в Пласті. У панства Цюраків п'ятеро дітей — чотири дочки і один син та семеро внуків. Дочки і син активні в Пласті, займаючи там провідні становища. В часі своїх відвідин у „Свободі" гості інформували про життя українців в Австралії, вказуючи на його дещо інакшу від американської організаційну структуру. Як відомо, все життя українців в Австралілії зосереджується біля українських Громад і спеціяльних організацій, які діють відповідно до завдань, визначених своїми статутами, як, наприклад, Пласт, СУМ, СУА тощо. Все громадське життя координова-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Гості з Австралії в „Свободі". На фото (зліва): ред. М. Сосновський, пані Любомира Цюрак і мгр Микола Цюрак.

Александр Глазер ініціює збірку фондів на допомогу політичним в'язням в СССР

Відень. — Відомий совєтський колекціонер мистецьких картин і прихильник неконформістичного мистецтва Александр Глазер, який минулого місяця прибув сюди з СССР, заявив, що він підготовляє мистецьку виставку, прибутки з якої будуть передані на потреби родин політичних в'язнів в СССР. У повідомленні агенства „Ройтерс" з 11 березня про цей почин А. Глазера є також інформація, що А. Глазер звернувся з закликом до мистців усього світу жертвувати свої твори на продаж, щоб в цей спосіб зібрати фонди для совєтських політичних в'язнів та їхніх родин. Сам А. Глазер пожертвував на цю ціль 10 картин із своєї збірки.

Згідно з пляном А. Глазера, зібрані гроші будуть приміщені у Лондоні, Відні або у Західній Німеччині, звідки їх пересплатиметься до комітету в Москві, що займається допомогою родинам політичних в'язнів. У своїй заяві А. Глазер підкреслив, що „тисячі людей відбувають кару ув'язнення у совєтських таборах праці і тюрмах тільки тому, що вони хочуть бачити свою країну і свій народ вільними і змагаються за цю ціль. Їхні діти і родини часто знаходяться в нужді".

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

КОНТРОЛЯ ДІЛОВОДСТВА УККА

Ню Йорк (УККА). — В суботу, дня 8 березня ц. р., Контрольна Комісія УККА в складі: мгр І. Винник, С. Вовчок, І. Іванчук, д-р В. Михайлів, д-р В. Несторчук, Е. Попіль, інж. М. Семанишин і др І. Скальчук в приявності касира УККА мгр Уляни Дячук, екзекутивного директора мґра І. Базарка і Є. Луцького — книговода, перевела перевірку діловодства Українського Конгресового Комітету Америки за рік 1974. Звіт з перевірки буде зложений Раді Директорів УККА, яка засідатиме в квітні ц. р., та поданий до відома Відділам УККА та центральним організаціям і товариствам.

ВІДЗНАЧАТЬ 25-РІЧЧЯ СМЕРТИ ГЕН. Т. ЧУПРИНКИ

Ню Йорк. — Заходом Організацій Українського Визвольного Фронту в неділю, 16-го березня ц. р. після Служби Божої о год. 12-й буде відслужена в церкві св. Юра в Ню Йорку Панахида у 25-річчя геройської смерти сл. пам. ген.-хор. Тараса Чупринки - Романа Шухевича, а о год. 2-й по полудні в приміщенні Дому ОУВФ (315 Схід 10 вулиця) відбудуться Святочні Сходини з доповіддю і мистецькою програмою. В Панахиді візьмуть участь організації молоді, комбатанти і прапороносці суспільно - громадських організацій.

ВЕЛИКОДНЯ ІМПРЕЗА В ПАССЕЙКУ

Пассейк, Н. Дж. — В рамках відначувань 200-річчя ЗСА, 18-ий Відділ Союзу Українок Америки в Пассейку влаштовує Великодню імпрезу, в програмі якої передбачена доповідь, пояснення Великодніх звичаїв, показ писання писанок, виставка мистецьких речей тощо. Імпреза відбудеться 19-го березня ц. р. о год. 7-й вечора в приміщенні Українької Централі — 240 Говп евеню в Пассейку.

ДРУГИЙ З'ЇЗД ЯВОРІВЩИНИ

Філядельфія. — Комітет Яворівщини інформує, що в днях 14 і 15 червня ц. р. на оселі УРСоюзу „Верховина" в Глен Спей, Н. Й. відбудеться другий з'їзд Яворівщини. У справах, пов'язаних із з'їздом, просять голоситись на адресу секретаря Комітету: Мирон Масюк — 1524 Вест Дункенон евеню. Філядельфія, Па. 19141.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає

P.O. Btx 346 Jersey City, N.J. 07303

„Заливають хробака"...

Орган ЦК комсомолу України „Молодь України" з 5 березня опублікував довшу статтю „спільними зусиллями" під багатомовним заголовком: „Пияцтву бій!" Стаття ця присвячена „проблемі боротьби з пияцтвом" в Україні і фактично є продовженням газетного матеріялу на цю тему ще з 8 грудня минулого року і з 23 січня цього року, що був публікований під загальним заголовком: „Похмілля".

У статті - коментарі стверджується, що у відповідь на попередні матеріяли в газеті „редакція одержала чимало листів, частина яких була опублікована 23 січня". На основі всіх цих матеріялів і останньої статті, в якій редакція дослівно вдаряє на сполох, можна відтворити собі картину справді трагічного стану з поширенням на українських землях пияцтва. За советською газетою можна б наводити всякі приклади з різних сіл і областей України, де пияцтво є щоденним явищем і де п'ють в однаковій мірі і старші віком, і молодші, і навіть підлітки. Справа, однак, в тому, які є справжні причини цієї трагедії, що навідала Україну, і яку можна порівняти тільки з добою панщизняного кріпацтва, коли українські селяни - кріпаки знаходили порятунок для себе в горілці, що її дбайливо постачали пани - рабовласники.

Совєтська газета правильно наголошує, що пияцтво — це „суспільне зло", з яким треба нещадно боротися і навіть до такої боротьби закликає своїх читачів, а в першій мірі молодь. Вона навіть стверджує, що „законодавство нашої країни суворо переслідує пияцтво і алькоголізм". Але ця газета, як і ніяка й інша совєтська газета, про одне не пише, а саме, про дійсні причини такого жахливого поширення пияцтва в Україні та в інших совєтських „республіках". Не згадується і про те, що сам совєтський режим у свій час пляново стимулював пияцтво, щоб відвернути увагу населення від важкої ситуації в країні.

Всяке суспільне зло має суспільні причини. Очевидно, що пияцтво існує також і в заможних західніх країнах, проте, тут воно має цілком інші причини. В Совєтському Союзі, натомість, воно поза всяким сумнівом є наслідком совєтської рабовласницької системи державного капіталізму, яка допроваджує громадян до останньої нужди і розпачу. У часах панщини та кріпацтва наші люди намагалися „залити хробака" — втопити своє горе в чарці горілки, так і тепер, в час модерного „соціялістичного", на московський лад, рабства, тоталітарного терору, безпросвітности, населення шукає порятунку в горілці. Від цього не можуть охоронити його ніякі міражі майбутнього „комуністичного суспільства", чи „комуністичного раю" на землі, про що колись говорили Ленін, Сталін, Хрущов, а тепер продовжує говорити Брежнєв.

Малолітні злочинці

Американські засоби масової інформації тепер всечастіше повідомляють про злочини, поповнені малолітніми хлопцями і навіть дівчатами. На сторінках преси, через радіо та на телебаченні можна побачити чи почути про вбивства, грабунки, зґвалтування тощо, доконані 15 - 16 річними молодиками. Такі алярмуючі вістки спричинилися до того, що навіть деякі коментатори ліберальних газет і соціологи ліберальних поглядів, які досі всю вину за нарушення законів підлітками звалювали на „суспільні умовини", в яких ці молоді люди підростали, тепер починають дещо змінювати своє становище і вимагати, щоб кари для цих малолітніх злочинців були гостріші, ніж були досі. Як відомо, дуже часто траплялося, що 15-річний вбивник був „засуджений" тільки на кілька місяців у виправному закладі для малолітніх злочинців, а в той самий час дорослий чоловік за такий самий злочин одержував доживотні терміни ув'язнення, а в деяких стейтах навіть кару смерти. Тепер ряд коментаторів і соціологів правильно твердить, що порівняльно легкі кари для малолітніх злочинців спричинилися до того, що молоді люди, знаючи на перед, що якщо будуть переловлені поліцією, то відсидять у виправному домі тільки кілька місяців, не бояться поповнювати різні злочини. Отже — твердять ці коментатори і соціологи — кари для малолітних злочинців повинні бути гостріші.

Це не значить, що підлітки повинні одержувати такі самі строгі вироки як дорослі злочинці. Не можна відкинути також дотеперішніх старань запобігти злочинності малолітних шляхом освіти та психіятричної допомоги. Але суспільство має право охороняти себе від злочинців, не зважаючи на їхній вік чи соціяльне походження. І тому суди повинні одержати право засуджувати малолітніх злочинців на такі терміни ув'язнення, які відстрашували б підлітків від поповнення злочинів, а також запевняли б, що небезпечні малолітні злочинці не будуть звільнені по кількох місяцях „ув'язнення", щоб знову поповняти ті самі злочини. Безпека суспільства, а також добро самої молоді вимагають реформи тих судових правил, які стосуються малолітніх злочинців.

Палата Репрезентантів відкинула пропозицію Президента щодо зменшення видатків

Вашингтон. — Палата Репрезентантів у понеділок, 10 березня, 371-им голосом проти 17-ох відкинула пропозицію президента Джеральда Форда зменшити видатки федерального Уряду на додаткових 1.2 більйона долярів, а натомість проголосувала зменшити ці видатки тільки на 16.5 мільйона. Президент хотів, щоб запропоновані ним зменшення стосувалися видатків Департаменту здоров'я, освіти та суспільної опіки, а також, щоб були зменшені видатки на збереження довкілля та на деякі програми публічних праць, бо вважає, що великі видатки Уряду можуть мати інфляційні наслідки. Деякі чільні республіканські конґресмени заявили, що якщо Конґрес не погодиться на запропоновані Білим Домом зменшення у видатках, то бюджетовий дефіцит може виносити 80 більйонів долярів, замість передбачених 52 більйонів. Натомість демократи твердять, що не можна аж до такої міри зменшувати видатків Департаменту здоров'я, освіти і суспільної опіки, бо програми цього департаменту конечні для добра великої частини населення.

М. Сосновський

НА ТЕМУ УКРАЇНСЬКОЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ І ДІЯЛЬНОСТИ

II

Стан української зовнішньополітичної діяльности

Було б, однак, помилковим вважати, що незадовільний стан на відтинку загальноукраїнської політичної репрезентації є однозначний з браком зовнішньополітичної діяльности. Так воно не є і ми знаємо, що така діяльність у таких чи інших формах таки ведеться та має менші чи більші успіхи. Очевидно, брак політичної консолідації самостійницьких чинників зумовляє те, що на зовнішньополітичному відтинку ми маємо справу з паралельною активністю кількох груп, які розвивають діяльність за власними плянами і у власному засягу, без узгіднювання з іншими групами", а часто у досить різкому суперництві з ними, не рахуючи деяких вийняткових випадків.

Не треба доказувати, що такий „автономізм", чи навіть „самостійність" окремих груп на зовнішньому відтинку не є позитивним явищем, поминаючи вже брак можливостей ефективно використовувати відносно обмежені матеріяльні засоби, людські резерви, зайве і часто шкідливе дублювання окремих акцій. Наведемо тут тільки один факт, коли у пропагандивних цілях окремі групи публікують переклади точно тих самих видань, міняючи тільки наголовки, хоч у той сам час багато інших потрібних публікацій для такої ж цілі не друкується, бо „немає фондів", як не ведеться дуже конечна дослідча робота. Само собою зрозуміло, що справді дозріла політично - національна спільнота не повинна на таке собі дозволяти, як і не повинна дозволяти на подвійну, потрійну, почвірну зовнішню репрезентацію.

Засадничо, в нас за кордонами України зовнішньополітичною діяльністю і водночас репрезентацією займаються, чи принаймні зголошують претенсії до такої ролі, згадувані вже три політичні чинники: Державний Центр УНР з УНРадою і Виконним органом, Закордонне представництво УГВР і Секретаріят зовнішніх справ УГВР і, врешті, Організація Українських Націоналістів (ОУНр) через систему АБН, Раду Европейської Свободи і Світову Антикомуністичну Лігу. Коли у випадку двох перших формацій ми маємо до діла з діяльністю в першій мірі „бюрового" порядку, тобто з виготовлюванням меморандумів, деяких інтервенцій тощо, ОУН(р) в системі АБН, ЕРС і САЛ проводить, з одного боку, пропагандивно - роз'яснювальну кампанію на міжнародній арені, а з другого—намагається зорганізувати осередки конкретної зовнішньополітичної і репрезентаційної діяльности. В цьому контексті треба розглядати активність делегатів ОУН(р) на різних міжнародних антикомуністичних конференціях, їхні зустрічі з представниками деяких держав тощо.

З виключно формальної точки зору, оправдані претенсії на загальноукраїнську політичну репрезентацію можуть мати тільки Державний Центр УНР і ЗП УГВР, але їм бракує ширшої бази серед суспільства на еміґрації. Таку базу має ОУН(р), але їй, як відокремленій політичній групі, з формального боку немислимо бути репрезентантом усієї української спільноти. Керівництво ОУН(р) здає собі з того справу, і тому голова Проводу ОУН(р) Я. Стецько тепер переговорює з президентом УНР М. Лівицьким, щоб цю проблему якимсь чином розв'язати. Чи ці переговори мають якісь вигляди на успіх, покищо нічого не відомо.

Не кидає на це питання світла опубліковане недавно „Звернення V В е л и кого Збору ОУН до української еміґрації", де багато говориться про потребу єдности і навіть є відклик до відомого „Звернення воюючої України" з 1949 року, але нічого конкретного немає сказано, як цю єдність має українська еміґрація осягнути. Є мова про потребу спільного фронту всіх поневолених народів", але немає мови про спільний фронт" на відтинку українського політичного сектора. У повідомленні про відбутий з'їзд інформується, що „у постановах V Великого Збору наголошено необхідність ще ширше розгорнути наші закордонні акції в обороні українських політв'язнів, прав, волі і державности України, а також завдання нашої внутрішньої політики, що зумовлені вимогами найефективнішої допомоги визвольній боротьбі української нації, органічною частиною якої є українська еміґрація". Це ствердження надто загальникове, щоб на його основі можна було зробити будьякі висновки, що стосуються нашої теми, не маючи на руках самих постанов.

На основі всіх доступних досі даних ми приходимо до висновку, що українська з о в н і ш ньополітична діяльність буде принаймні у ближчому майбутньому продовжуватися на тих самих порізнених шляхах і такими ж самими півдосконалими формами і методами. Очевидно, важко в такій ситуації надіятися на кращі результати. Такий стан, однак, заставляє до того, щоб ґрунтовніше застановитися над пропозицією редакції підпільного „Українського вісника" щодо репрезента-

(Закінчення на стор. 3-ій)

У 25-ТУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ СЛ. П. ГЕН. ХОР. РОМАНА ШУХЕВИЧА - ТАРАСА ЧУПРИНКИ

ЗВЕРНЕННЯ ПРЕЗИДІЇ СЕКРЕТАРІЯТУ СКВУ

5-го березня 1950 р., на 43-му році життя, загинув геройською смертю ген.-хор. Роман Шухевич — Тарас Чупринка в бою з переважаючими силами ворога, в селі Білогорща, біля Львова.

Займаючи одночасно пост Головного Командира Української Повстанської Армії під псевдом Тарас Чупринка, пост Голови Генерального Секретаріяту УГВР, під псевдом Роман Лозовський, сл. п. Роман Шухевич був повних сім літ, в періоді найжорстокішого воєнного лихоліття, фактичним керівником широкого збройного підпілля та революційно-визвольної боротьби мільйонових мас українського народу проти гітлерівських та большевицьких окупантів України.

Сьогодні на спеціяльну увагу заслуговує звернення з жовтня, 1949 р., Президії УГВР та Головної Команди УПА, які очолював сл. п. Роман Шухевич, до всіх українців на чужині, слова якого ще досі актуальні своїм глибоким патріотизмом і вирозумінням для кожної української людини, без огляду на її партійно-групову приналежність: „...Звертаємось до Вас також там у далеких краях Европи і всього світу, станути єдиним спільним фронтом за велике спільне діло, за відбудову Української Самостійної Соборної Держави. Нехай підуть у непам'ять всі спори, хай маліє та зникає все, що може Вас ділить, хай живе й розвивається те, що Вас єднає, що Вас лучить, що робить з Вас могутнє українське рам'я на вигнанщині, яке дасть піддержку Краєві та допоможе всьому народові нести важкий тягар визвольної боротьби. Тільки спільними зусиллями Краю та еміґрації, тільки при вмілому використанні назовні боротьби, що її веде сьогодні Край, тільки у спільній акції всього українства — здобудемо Українську Державу."

Двадцять п'ять років тому впав на жертівнику батьківщини ген. хор. Роман Шухевич — Чупринка, але українська нація не підкорилась окупантам. Вона не скапітулювала, а продовжує боротьбу. Ворог не всилі вбити духа спротиву народу. Дух волі в Україні кличе все нових борців і Син не зрікся Батька.

У двадцятьп'яту річницю смерти Романа Шухевича — Чупринки віддаймо поклін його постаті й вшануймо його жертву, об'єднані ідеєю державної, самостійної і суверенної України.

Вшануймо пам'ять ген. хор. Романа Шухевича — Тараса Чупринки, пам'ятаючи слова Великого Каменяра, Івана Франка:

„Я з тої раси, що карку не гне
Глядить життю і смерті в очі сміло
Що любить бій, що просто грімко йде
На визнагене їй судьбою діло . . ."

За Президію Секретаріяту СКВУ:

о. д-р В. Кушнір, президент **Ю. Шимко, ген. секретар**

Торонто, 5-го березня, 1975 р.

„Правда" інформує про „нову політичну кампанію у Китаї"

Москва. — К о м ентатор „Правди" М. Яковлев опублікував 8 березня ширшу інформацію про розвиток подій в Китаї в останньому часі, займаючи становище до статті Яо Вен-уана і заклику зміцнити „пролетарську чуйність". М. Яковлев пише, що „в Китаї розгортається нова політична кампанія, прикривана традиційним „теоретичним" камуфляжем... В центральній пресі вже опубліковано багато редакційних і авторських матеріялів з поясненням, як керувати новим рухом. З великою статтею, в якій підводиться „ідеологічну базу" під кампанію, в березневім числі журналу „Хунці" виступив член Політбюра ЦК КПК Яо Венуан. Той самий Яо, стаття якого в листопаді 1965 року дала початок масовому цькуванню творчої інтеліґенції Китаю і послужила одним з перших сиґналів для розгортання ославленої „культурної революції..."

Згідно з оцінкою совєтського коментатора, „нова кампанія являє собою не тільки чергову спробу маоїстів за всяку ціну втовкмачити в голови людей „ідеї Мао Тсе-тунґа". На основі цього можна думати, що вона покликана на те, щоб стати своєрідним прикриттям для широкої політичної чистки серед тих, хто невдоволений положенням, яке витворилося в країні".

М. Яковлев твердить, що в Китаю буде переведена чистка серед „частини робітничої кляси, серед частини членів партії, серед пролетаріяту і працівників установ". Йдеться, твердить він, про повторення „культурної революції".

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ПРО АМАТОРСЬКІ ГУРТКИ

У „Свободі" з 20 лютого ц.р. п. Наталя Бражник з Чикаго порушила важливу справу аматорських гуртків для нашої молоді в країнах поселення у вільному світі.

Усім нам відомо, що театральне мистецтво на еміґрації опинилося в особливому положенні, бо чи не найбільше мистцям української сцени припала роля зберігати національне обличчя поселень. В таборах театр був найчастішою культурною розвагою для скитальчих мас. І ці ансамблі, театри, хори, що були тоді сформувалися, переїхали в заокеанські краї, щоб там продовжувати свою творчість і виховувати молоді кадри для театрального мистецтва. На терені Америки і Канади діють час - від - часу театральні ансамблі, але це все замало. Тому то Рада для справ культури при Секретаріяті СКВУ у своєму пляні діяльности ствердила і намітила: „Переживаємо заник театральних гуртків у наших громадах, а півпрофесійних театрів в діяспорі, які розгортали б діяльність, практично не існує за незначними вимками. Невідкладним завданням Референтури РСК повинно бути застановитися з центральними і крайовими організаціями над заходами, як поновити зацікавлення серед нашого молодого покоління до аматорського театру. Одночасно треба застановитися над заходами щодо організації півпрофесійних театрів і способами їх збереження та розвитку..."

З радістю любителі театрального мистецтва вітають таку постанову Ради для справ культури при СКВУ.

Українська громада в Чикаго може похвалитися тим, що заходами 29-го Відділу СУА створено дитячо - юнацький театр, який під керівництвом автора статті поставив в 1969 р. п'єсу „Вілосніжка", а в 1971 р. п'єсу „Івасик - Телесик". Ці дві постановки пройшли з повним успіхом. Вдоволені були батьки, глядачі і молоді виконавці. Сьогодні ці самі діти вже юнацтво, яке включилося в члени „Театральної Студії Молоді" при парафії св. Володимира і Ольги під опікою Сестрицтва св. Покрови. Належить туди не тільки молодь із згаданої парафії, але і з інших українських парафій в Чикаго і з-поза Чикаго. Студія ця під вмілим мистецьким керівництвом п. Л. Цепинського поставила з великим успіхом дві п'єси: „За сестрою" і „Непереможний Клич", що їх ставлено не тільки у нашому місті, але і в інших містах Америки і Канади (Торонто). В цій Студії працює около 80 осіб молоді, яка полюбила театральне мистецтво і не жаліє часу на те, щоб чогось навчитися. Вони всі кандидати до організування аматорських гуртків для нашої молоді. Думаю, що й інші осередки нашого поселення підуть за їх прикладом. Недаром, після постановки другої п'єси, до проводу Студії наспіли прохання від батьків (і то з-поза Чикаго), щоб їхніх дітей прийняти до Студії. Треба з радістю привітати бажання тих батьків і зрозуміння для мистецького театру, де молодь має нагоду вивчати рідну мову, танок, пісню, товариську поведінку, а також український юнак має нагоду зустрітися з українкою, а це ще одна запорука, що проблема мішаних подруж не буде така пекуча і болісна.

Рома Туринська

ЧИ ДІЙСНО — „ЕМІҐРАЦІЙНА ЛІТЕРАТУРА БЕЗ ЕМІҐРАЦІЙНОГО ЖИТТЯ"?

Нестор наших літературних рецензентів, д-р Лука Луців, помістив у „Свободі" ч. 40 цікаву статтю: „Про нові видання - резюме за 1974-ий рік". У 1974 р Автор зрецензував 35 книжок, з глибоким знанням літературних проблем, обставин, творчости й видавничих можливостей наших авторів і видавництв. Але при кінці читаємо зі здивуванням: „25 років живуть українці в різних вільних країнах і досі наші письменники не цікавляться цим життям. Дивне явище — еміґраційна література без еміґраційного життя... Х. Довгалюк зробив початок своєю „Соколовою дочкою".

Нехай буде мені вільно пригадати, що не тільки Х. Довгалюк (автор знаменитої повісти з автентичного життя нашої сучасної молоді), але й ряд наших письменниць і письменників описали життя наших еміґрантів. Твори письменниць: С. Парфанович, Д. Гуменної, Я. Острук, Г. Черінь, Д. Ярославської, Л. Лисяк, Г. Савицької, Л. Коленської та ін., присвячені у великій мірі власне життю нашої еміґрації. А дві книжки поезій Зої Когут віддзеркалюють життя й душевні переживання нашої еміґрації в Австралії.

З письменників варт згадати хоч би таких, що їхні твори маю під рукою: У Самчук, З. Дончук, А. Гак (М. Задека), А. Галан, І. Евентуальний, Е. Козак, М. Понеділок, Ікер, М. Палій, П. Незабудько, Гр. Мохнатий, І. Кирпатий і багато інших, що описують наше еміґраційне життя. Варт опрацювати цю тему: як сучасна еміґраційна дійсність відбилася в нашій літературі? Це зовсім закономірне явище, що наші письменники переходять від історичних повістей, описів життя й переживань на рідних землях до змальовування нового життя в новій дійсності свого поселення.

Іван Дурбак

Трой, Н. И.

Петро Одарґенко

БЕЗСМЕРТНИЙ ТВІР ГЕНІЯЛЬНОГО ПОЕТА

(До 130-ліття „Кавказу" Т. Г. Шевченка)

(3)

Отже, „тюрми", „кайдани", „кнути узлуваті" (себто тілесна кара) — це ті головні атрибути, що характеризують царську Росією та її способи „просвіщати" поневолені народи.

Цілком окремо — в кінці „Кавказу" стоїть звернення до де Бальмена. Шевченко висловлює свій жаль з приводу загибелі свого друга, якому довелося „запить з московської чаші московську отруту". В ліричній кінцівці поезії „Кавказ" Шевченко говорить про свої завдання – поширення своїх революційних свободолюбних ідей:

А поки що — мої думи
Моє люте горе
Сіятиму, – нехай ростуть...

Посів уже в Шевченкові часи дав багатий врожай. Твори Шевченка, зокрема „Кавказ", розповсюджувалися в численних списках. Сам Шевченко передав один із автографів поезії „Кавказ" Адамові Міцкевичу в Париж через свого знайомого, члена Кирило - Методіївського Братства М. І. Савича, який тоді їхав за кордон. Як свідчить у своїх спогадах Л. Мацієвич, Савич виконав доручення Шевченка і передав Міцкевичу копію „Кавказу", що її власноручно переписав Шевченко. [7]

На своїх сучасників Шевченко мав надзвичайний вплив. Микола Костомарів у своїх спогадах пише про те, яке враження справили на нього надруковані твори Шевченка. „Я побачив, що муза Шевченка роздирала завісу народного життя. І страшно, і солодко, і боляче, й цікаво було зазирнути туди!!!... Тарасова муза прорвала якийсь підземний заклеп, вже кілька віків замкнений багатьма замками... Тарасова муза сміливо ввійшла в цю порожнечу зі своїм невгасимим світочем і відкрила за собою шлях і сонячному промінню, і свіжому повітрю, і допитливості людській... світоч цей горить нетлінним огнем — огнем Прометея...". [8]

Шевченкова поезія для молоді того часу, за свідченням П. Куліша була „воістину гуком воскресної труби архангела. Коли говорено колинебудь по правді, що серце ожило, що очі загорілись, що над чолом у чоловіка засвітився полум'яний язик, то се було тоді в Києві". [9]

Такий був відгук сучасників на політичну поезію Шевченка, зокрема й на його „Кавказ".

Іван Франко назвав „Кавказ" „огнистою інвективою проти „темного царства", [10] себто проти Росії, „того царства тьми, що давить Україну, що абсолютизмом і самоволею царства та чиновників давить... навіть думки та змагання кожної вільної одиниці". [11])

Нескореність темним силам тиранії були властивістю Шевченка, який гордо заявляв:

„Караюсь, мучусь,
але не каюсь".

І тому Шевченка називали Українським Прометеєм. Року 1908 славетний художник І. Рєпін намалював ілюстрацію до „Кавказу" — зображення прикутого до скелі Прометея з написом: „Пам'яті великого народного поета України". У правому кутку ілюстрації стояв епіграф з Шевченка: „Споконвіку Прометея там орел карає".

Сучасний український письменник О. Гончар, виступаючи на ювілейному святі 1961 року, відзначив прометеїзм Великого Кобзаря України: „Прометеєм називає Шевченка український народ. Так, дійсно він був українським Прометеєм, прикутим царатом до скелі неволі й безправ'я, і, як про невмируще серце Прометея з Шевченкової гнівної й прекрасної поеми „Кавказ", сьогодні можна сказати про саму Шевченкову поезію, про слово його, що „знов зnову оживає і сміється знову!" [12]

Леся Українка в своїй творчості розвивала ті думки й погляди, що їх висловив Шевченко в „Кавказі". Шевченківський образ Прометея — образ нескореного, невмирущого народу — відтворила Леся Українка в своїх творах. Самовідданих борців за свободу Леся Українка називала нащадками Прометея. Вони не корилися царській деспотії, хоч їх і чекали страждання, хоч вони й приречені були на

Вигнання, муки,
нерозривні пута,
Догасну смерть
у дикій самотині...

Нащадком Прометея, донькою Прометея називають тепер і нашу славетну Лесю Українку, яка слідом за Шевченковим „Кавказом" гостро таврувала тюрму народів Росію і звеличувала мужніх борців за свободу й незалежність України.

„Кавказ" був найпопулярнішим твором у Грузії. Славетний грузинський поет Акакій Церетелі, що особисто був знайомий із Шевченком і що пізніше в день 100-ліття з дня народження Шевченка виступив із палкою промовою в Тбілісі і в знак великої пошани став на коліна перед бюстом Шевченка, написав чудову історичну поему, що в окремих місцях так нагадує Шевченків „Кавказ", зокрема його образ Прометея:

„До кавказьких скель
прикутий,
Амірані зносив муки;
Розривали дужі груди
Ненаситні хижі круки."

Грузинські літературознавці й поети високо оцінюють геніяльну поезію Шевченка „Кавказ". „В літературі, присвяченій національно-колоніяльній темі, „Кавказ" завдяки художній майстерності та ідейній зрілості, довершеній композиції, завдяки силі емоційного впливу і могутньому викривальному пафосові займає видатне, майже унікальне місце", — так писав В. Імедадзе в своїй праці „Т. Г. Шевченко і Грузія" [13]

(*Продовження буде*)

7) Спогади про Шевченка. К. 1958, стор. 208.

8) Там же, стор. 447-448.

9) П. Куліш. Твори. Том шостий. Львів. Видання т-ва „Просвіта" 1910, стор. 377.

10) І. Франко. Темне царство. „Світова велич Шевченка". Збірник. К. 1964, том. І, стор. 151.

11) Там же.

12) О. Т. Гончар, „Шевченко і сучасність" Збірник „Всенародна шана". К. „Наукова Думка". 1967, стор. 150.

13) Валер'ян Імедадзе. „Т. Г. Шевченко і Грузія". К. 1963, стор. 5.

Повідомляємо Шановних Членів, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Федеральної Кредитової Кооперативи

„САМОПОМІЧ"

в НЮАРКУ, Н. Дж.
відбудуться

**в суботу, 15 березня 1975 р.
в залі УНДому**

140 Prospect Avenue, IRVINGTON, N.J.
Початок о год. 6:30 вечора
Просимо про численну участь.

ДИРЕКЦІЯ

ВШАНОВУЮЧИ 25-ту РІЧНИЦЮ З ДНЯ
ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ
Командира Української Повстанської Армії

**ген.-хор.
ТАРАСА ЧУПРИНКИ –
РОМАНА ШУХЕВИЧА**

ЗАХОДОМ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО
ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в НЮ ЙОРКУ
буде відправлена

в неділю, 16-го березня ц. р.
В ЦЕРКВІ СВ. ЮРА

ПАНАХИДА
(після Служби Божої о год. 12-ій)

•

О год. 2-ій по пол. в ДОМІ ОУВФ при 315 Схід 10 вул.
відбудуться

СВЯТОЧНІ СХОДИНИ

з доповіддю і мистецькою програмою.
До численної участи в Панахиді і Святочних Сходинах
запрошують Українське Громадянство —
ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО
ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в НЮ ЙОРКУ

Повідомляю зголошених, зацікавлених, отців парохів, суспільних працівників, громадських діячів, лікарів, та всіх, що мають нагоду контактуватись із українцями-пенсіонерами, що покищо зголосилося 25 осіб бажаючих жити

**в ДОМІ УКРАЇНСЬКОГО
ПЕНСІОНЕРА**

(SENIOR CITIZEN'S DOMICILIARY)

Тому, що для відкриття дому, фінансованого державними фондами, потрібно принайменше 100 осіб, прошу зацікавлених звертатись НЕГАЙНО на адресу:

MARIAN KOTS c/o SELF RELIANCE
558 Summit Avenue, Jersey City, N.J. 07306

- Передумова: супружжя або пенсіонер мусить бути на пенсії Social Security або непрацездатний (disability). Не може бути обложно хворий.
- Кошт: Ваш пенсійний чек мінус дол. 30.00, які Ви отримуєте на дрібні витрати. Всю решту оплачує держава.
- Здоровці можуть бути затруднені там же за винагородою.
- Це зголошення не є зобов'язуючим.

ЗАХОДАМИ ДІЛОВОГО КОМІТЕТУ
покликаного ВІДДІЛОМ УККА в НЮАРКУ, Н. Дж.
— відбудеться —

в неділю, 16 березня 1975 р.
о год. 5-ій вечора
в залі Вейлсбург Гайскул
Айві вулиця (недалеко Церкви)

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

у 25-ту річницю з дня геройської смерти
Головнокомандуючого
Української Повстанської Армії

**ген.-хор. Романа Шухевича
– Тараса Чупринки**

В ПРОГРАМІ ВІЗЬМУТЬ УЧАСТЬ:
- МАРТА КОКОЛЬСЬКА-МУСІЙЧУК, сопрано
ТАЛЯ КЛИМ, фортепіяновий супровід
- КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ при Станиці к. Вояків І. УД УНА в Нюарку під керівництвом В. ЮРКЕВИЧА. Диригент О. ГОЛОВАЦЬКИЙ
- З'єднана мистецька група ПЛАСТУ і СУМА під керівництвом ІВАННИ КОНОНІВ — збірна рецитація
- АНГЕЛІНА КОРОЛЬ, рецитація
- Святкове слово виголосить кол. старшина УПА — ЛЕВ ФУТАЛА

Програма пічнеться апелем комбатантських і молодечих організацій. На закінчення свята буде схвалено резолюцію в обороні ЮРІЯ ШУХЕВИЧА, сина поляглого Головнокомандуючого УПА, довголітнього в'язня совєтських тюрм і концтаборів.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

НА ТЕМУ УКРАЇНСЬКОЇ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ РЕПРЕЗЕНТАЦІЇ І ДІЯЛЬНОСТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тивної ролі СКВУ на міжнародній арені.

Можливості для СКВУ

Такі зовнішньополітичні можливості для СКВУ і є і їх немає. Цей парадокс пояснюється тим, що мимо всього Світовий Конгрес Вільних Українців ще не став справді „суверенним" тілом української діяспори у тому значенні, щоб його Секретаріт міг діяти справді автономно. На його форумі перехрещуються впливи, які, як знаємо з практики, паралізують діяльність і часто зводять нанівець навіть найкращі пляни. Все таки в контексті заяви „Українського вісника" варто приглянутися реальним можливостям „суб'єктивного" і „об'єктивного" порядку.

Зрозуміло, що вихід СКВУ на міжнародну арену — справа нелегка, але не неможлива. У всякому разі набагато легша, ніж це було б у випадку формального політичного репрезентаційного центру. Є різні ділянки, які можна відповідно використати і з цих позицій розвивати запляновану діяльність. Це стосується ОН і окремих агентств цієї організації, а також і інших міжнародних установ, організацій тощо. Для цього існують деякі форми, які можна використати, але, на жаль, досі в цьому напрямку нічого не зроблено. На цю тему ми вже писали, а докладніше у свій час була мова про це таки на форумі Президії і Секретаріяту СКВУ.

Треба жалкувати, що хоч від часу відбуття II СКВУ проминуло більше року, не реалізовано пляну оформлення репрезентаційно - інформаційного бюра СКВУ в Ню Йорку, де є осідок ОН. Не реалізовано пляну чужомовної інформаційної служби в Україну, хоч для цього в обличчі подій в Україні існує пекуча потреба. Все це є в обсягу можливостей „об'єктивного" порядку, але згаданий вже брак справжньої „суверенности" цього нашого найвищого громадського центру не дозволяє належно використати наявні можливості[2].

Становище „Українського вісника" ставить сьогодні всі ці справи і проблеми у цілком інакшій перспективі. Йдеться тут вже не тільки про історичну відповідальність, за координацію громадської праці в діяспорі, а й за налагнання справ, що мають пряме відношення до ситуації в Україні. Ця проблема не була б пекуча, коли б з нашим партійно - політичним сектором було все гаразд. Так воно не є: наш політичний сектор неефективний на зовнішньополітичному відтинку у такому розумінні, як про це пише „Український вісник". Таким чином слово за громадським центром, не зважаючи на те, що й він діймаюче відчуває на собі наслідки неполадків на політичному відтинку.

Ми вважаємо, що в ситуації, яка існує, коли вигляди на те, щоб український політичний сектор здобувся на самоуздоровлення, практично ніякі, — Секретаріят СКВУ повинен приступити до реалізації тих проєктів, до яких його зобов'язав дуже виразно Другий СКВУ. Конкретно йдеться тут про введення в дію репрезентаційно - інформаційного центру чи бюра в Ню Йорку, започаткування чужомовної інформаційної пресової служби та налагнання інформаційної служби в Україну. У слід за тим повинні прийти заходи щодо точніших і виразніших форм діяльности на міжнародній арені, подібно як це є у випадку Жидівського Світового Конґресу.

СКВУ є єдиним загальнонаціональним центром за кордонами України, що має справді реальний мандат говорити від імени всіх українських поселень, їх репрезентувати та заступати їхні інтереси. З титулу такого мандату, якщо Секретаріят СКВУ почне реалізувати зазначені проєкти, він має право відклику до фінансових ресурсів і людських резерв всієї української діяспори. На цій основі є всі дані твердити, що він може зорганізувати справді фахово і на високому рівні зовнішньополітичну репрезентацію і діяльність. Від Секретаріяту СКВУ залежить вийти з ініціятивою і врешті здобутися на діяльність, якої від нього жде вся українська громада в діяспорі і, як сьогодні знаємо, український народ.

Час тільки слів і тільки плянування вже досить давно проминув. Не можна більше задовольнятися у звідомленнях тільки даними про діяльність таких чи інших складових організацій, а треба реалізувати всі ці проєкти у власному засягу, для яких СКВУ було покликано, а яких не можуть здійснити окремі організації — члени СКВУ.

---

[2] Див. Ю. Шимко, Діяльність Президії Секретаріяту СКВУ („Вісник СКВУ", ч. 2, 1974, стор. 16-26). Ю. Шимко є генеральним секретарем СКВУ.

УКРАЇНСЬКА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ РІДНОЇ МОВИ, МОЛИТВИ Й ПІСНІ. ПОШЛІТЬ ЇЇ ТУДИ.

Увага! ВИЙШОВ У СВІТ. Увага!

ІЛЮСТРОВАНИЙ СВІТЛИНАМИ, ЗБІРНИК
О. Вишнівського
„ПОВСТАНСЬКИЙ РУХ І ОТАМАНІЯ"
Напів тверда обгортка. Три доляри з пересилкою.
Замовляти й належність висилати на адресу:

MRS. K. WYSHNIVSKY
5160 Harold, Detroit, Mich. 48212

МИКОЛА І ЛЮДМИЛА ЦЮРАКИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

не в системі Союзу Українських Організацій Австралії. Важливу ролю відіграють українські Католицька та Православна Церкви. Розбудоване також українське шкільництво. Найголовніші проблеми, перед якими находяться українці в Австралії — це те, що їх відносно дуже мало і навіть те невелике число розпорошене по всій Австралії. Останньо помітна деактивізація на громадському відтинку, з чим місцеві організації мусять активно боротися.

Про Австралійську Україну

Торонто (ал). — СКВУ має велику підтримку в австралійських українців зокрема великі надії у збереженні своєї національної ідентичности покладає наше громадянство в Австралії на Канаду, при чому Торонто, просто, вважається там „українським еміграційним Єрусалимом" — сказав гість з Австралії, заступник президента СКВУ і колишній голова Союзу Українських Організацій в Австралії, Микола Цюрак, застерігаючи при тому, що це не є ніяке „кадило" в бік канадських і місцевих торонтських організацій і українських громадян, які численно прийшли на зустріч з ним, влаштовану Дискусійним Клюбом при Суспільній Опіці Українців Канади 2-го березня в залі Інституту св. Володимира. Як приклад навів він факт, що у великій мірі через можливість покликатися на уряд Канади і його багатокультурну політику вдалося українцям в Австралії домогтися у свого уряду признання української мови як мови кредитованої при середньошкільних ґрадуаційних іспитах. Австралія, як і Канада, належать до одного Коммонвелту, що має свій вплив на політику австралійського уряду щодо етнічних груп. Зустріч з мґром Миколою Цюраком і його дружиною Любою, організаторкою і головою одного з відділів Союзу Українок в Австралії, відкрив голова Дискусійного Клюбу інж. В. Вацик. Після формальних привітань, гість з Австралії познайомив зібраних з географічним розселенням українців по Австралії і накреслив хід розвитку українського організаційного життя на Австралійській землі.

Перші групи українських післявоєнних еміґрантів прибули до Австралії в 1949 р. Тепер нараховують в Австралії понад 25 тисяч українців. Цікаво, що після гострих таборових політичних і релігійних пересправ та антагонізмів, українські поселенці в Австралії в перших часах свого поселення організувалися в першу чергу тільки на базі культурних потреб і об'єднаної культурної діяльности. В поодиноких осередках спонтанно і незалежно поставали організації, які, без ніякого домовлення, називали себе „Українськими Громадами". З часом ці „громади" завершилися стейтовими „Громадами", а врешті „Об'єднанням Українських Громад Австралії". Існує в Австралії тільки одна жіноча організація „Союз Українок Австралії" і тільки одна організація українських комбатантів, а з молодіжних організацій Пласт і СУМ. Всі вони належать до Союзу Українських Організацій Австралії крім однієї організації Української Антибольшевицької Ліґи, яка діє окремо. Загально-об'єднуючі тенденції лягли в основу організаційного життя Австралії від самого початку, і це дало свої корисні висліди.

Добрі часи не завжди тривають довго. Поміж українськими поселенцями в Австралії не багато було людей з академічною освітою, й то чимало з них виїхало незабаром до Америки та Канади. Наші люди почали ставати матеріялістами, в них почалася погоня за грішми. Ці тенденції виявилися роз'єднуючими і довели до того, що в Австралії почали приходити до голосу різні групові інтереси, релігійні чи політичні, що відбилося на загально-громадській праці.

На щастя, знайшлася противага до роз'єднуючої тенденції. Це наша молодь, яка виступає проти внутрішніх роз'єднуючих сил. Доросла українська молодь щораз більше входить у проводи своїх молодіжних і загальних громадських організацій. Поміж засобами, які пропаґує і старається здійснювати українська громадськість в Австралії, щоб зберегти українську ідентичність молодого покоління, варто згадати 1) контакти молоді з іншими країнами нашого поселення шляхом туристики; 2) комітети при українських Громадах, завданням яких є опікуватися і контактувати нашу молодь з туристами-українцями, які приїздять до Австралії; 3) плекання української мови та культури всіма можливими засобами, а головне; 4) протиставлення матеріялізмові у вихованні молоді шляхом прищеплювання їй засад гуманности та ідеалізму.

Після доповіді мґра Миколи Цюрака, короткий нарис діяльности Союзу Українок Австралії дала Люба Цюрак. Союз Українок в Австралії має понад 900 членів. Його діяльність концентрується довкола організування і ведення дитячих садків, засновування домів для старших, збирання фондів на громадські потреби і співпраці з загально-громадськими організаціями.

По доповіді та інформації мґра Цюрака та його дружини, відбулася довша дискусія і запити. Вечір закрив подякою доповідачам та публіці голова інж. В. Вацик.

**Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк 149-2 вул.**

З Літературно-Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що у п'ятницю, 14-го березня ц. р. відбудеться тут концерт пісні, слова і музики, в якому візьмуть участь: Калина Чічка-Андрієнко — фортепіян, Ольга Шкафаровська — рецитації, Степан Шкафаровський, бас баритон — сольоспів, Ансамбль та учні Школи гри на бандурі о. проф. С. Кіндзерявого-Пастухова. Початок вечора год. 7-ма вечора.

МОРОЗА ПОКАРАЛИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

„Вже три місяці ми голодуємо. Ми вимагаємо, щоб нам признали статус політичних в'язнів. Ми пишемо до усіх інстанцій СССР — усі відповідають мовчанкою. Таким чином вони дають вільну руку таборовій адміністрації знущатися над нами. Ми звертаємося до Вас, як до видатного діяча демократичного руху, зробити якнайскорше усе можливе, щоб довести до відома усіх інстанцій про нашу долю".

В. Балаханов був перекладачем при совєтській делеґації до ООН в комітеті метеорології у Женеві. Перебуваючи за кордоном, він вирішив не вертатися до СССР, але після розмови з совєтським консулем (який переконав його, що йому нічого не загрожує), він 1-го грудня 1972 року вернувся до Москви, а 7 січня 1973 року його заарештували. Його засудили на 12 років таборів.

В Пермському таборі ВС 36 відбуває свій присуд українець Павло Федорович Кампов, 1929 року народження, математик, кандидат наук, викладач Ужгородського університету.

В 1970 році Кампова і ще 3-х інших осіб висунули поза зложеною вже листою кандидатами у депутати Верховної Ради СССР. Кампова висунув з Ужгородської виборчої округи Воловецький комбінат деревообробки. Для підтримки кандидатів розповсюджено коло 100 передвиборчих агітаційних листків.

Два дні після виборів, 16 червня, Кампова заарештували без затвердження прокуратури (прокуратор підписав наказ на арешт щойно 1 липня). Перед судом Кампова тримали в ізоляторі. На закритому суді його обвинувачували у поширюванні передвиборчих листівок. Друга версія каже, що Кампов написав брошуру українською мовою п. н. „25 років надій і розчарувань" та вислав її до різних видавництв УССР. Його також обвинувачували у авторстві листа до ЦК КПСС з просьбою на дозвіл створення окремої компартії на Закарпатті. Під час читання вироку, не допущено навіть членів родини. Його засудили на 5 (або 6) років таборів. Працівники КҐБ грозять Кампову, що коли він буде говорити про свою „справу", йому заборонять побачення з родиною.

Вшанували пам'ять жінок-героїнь

Нюарк. — В лютому була 33-тя річниця трагічної смерти сл. п. Олени Теліги. З цієї нагоди в церкві св. Вознесення в неділю 2-го березня була відправлена панахида в пам'ять О. Теліги, О. Басараб, Л. Черняхівської, А. Горської та 500 жінок, розчавлених танками в концтаборі Кінґірі в Сибіру. Після панахиди в церковній залі відбулась академія на честь жінок - героїнь. Програма складалась із реферату про життя й творчість О. Теліги, деклямації та співу хору „Горлиця" під керівництвом диригента В. Пташинського.

Академія пройшла з успіхом і на мистецькому рівні. Особливо радувало присутніх те, що виступала наша молодь — студентки коледжів і гайскулів: Г. Слинько, О. Степова, В. Приходько, О. Федоренко, Л. Думич, А. Гаврушенко, їх чистий літературній вимові можуть позаздрити багато хто з нашої молоді.

Слід також відзначити мистецький спів жіночого хору „Горлиця". Диригент В. Пташинський знавець своєї справи. Він сам захоплюється мистецтвом співу й зумів прищепити це своїм співачкам.

Згадати треба при цьому і невтомну працю заслуженого громадянина Костя А. Степового адміністратора хору, організатора цієї імпрези, а також багатьох інших. Він разом з молодим і енерґійним нашим настоятелем о. Іваном Наконечним жертвенно працюють, розгортаючи національно - культурну роботу в нашій парафії.

І. Г.

Незмінний Друг МАРКО АНТОНОВИЧ, Ви загубили найближчу людину — свою Маму.

Можливо тут, в так далекій чужій країні, Вона знайде собі відпочинок.

Зі щирою пошаною —

ЛІДІЯ КОЛЛЯРД

Замість квітів на могилу

бл. п. д-ра Ореста Леськова

зложили на „Церкву в Потребі":

Давид і Квітка БУШНЕЛ	$25.00
Ігор і Розалі ЛЯШОК	25.00
Ігор і Надя ЗАГАЙКЕВИЧ	25.00
Евген і Джови ГУЛКА	20.00
Крів і Ева ВОЛЬЦ	10.00
Марко і Людмила ОЛЕСНИЦЬКІ	100.00

УКРАЇНСЬКЕ ІСТОРИЧНЕ ТОВАРИСТВО

висловлює глибоке співчуття
Д-рові Маркові Антоновичеві і Його Родині
з приводу смерти Його Матері

✝

**сл. п. Професор
КАТЕРИНИ АНТОНОВИЧ**

заслуженої громадської і культурної діячки,
письменниці і визначного педагога.

ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ — під патронатом ВІДДІЛУ УККА ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ 25-их РОКОВИН З ДНЯ
ГЕРОЙСЬКОЇ СМЕРТИ СЛ. П.

**ГЕН.-ХОР. РОМАНА ШУХЕВИЧА –
ТАРАСА ЧУПРИНКИ**

Головного Командира Української Повстанської Армії

**Субота, 22-го березня 1975 р., год. 6:30 веч.
Заля: Менор Джуніор Каледж – Факс Чейс**

рал ПАВЛО ШАНДРУК, кол. Головнокомандуючий Української Національної Армії; промова — МАРІЯ-НАДІЯ ГОЛЯШ з Чікаго; КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ Станиці;
промова — МАРІЯ-НАДІЯ ГОЛЯШ з Чікаго; КАПЕЛЯ БАНДУРИСТІВ Станиці 1-ої Української Дивізії УНА в Нюарку, під кер. О. ГОЛОВАЦЬКОГО і В. ЮРКЕВИЧА; деклямація — студ. ОЛЬГА ШКАФАРОВСЬКА; виступ МОЛОДІ ПЛАСТУ під кер. З. ЧАЙКІВСЬКОГО; Тріо СУМА „СОЛОВЕЙКИ", під кер. проф. ЗОЇ МАРКОВИЧ.

- Комітет прохає Товариства й Організації взяти участь в Апелю і Панахидах в одностроях із прапорами.
- Квитки: „Оріон", „Космос", пп. Пазуняк-Коженьовський, Луцишин, Мицишин.

•

В НЕДІЛЮ, 23-го БЕРЕЗНЯ Ц. Р.

ПАНАХИДИ

В Соборі НЕПОРОЧНОГО ЗАЧАТТЯ ПДМ при вул. Н. Франклин — о год. 12:30 по полудні

В Соборі СВ. ВОЛОДИМИРА при 5-ій вул. — в год. 11:45 перед пол.

АСОЦІЯЦІЯ ДІЯЧІВ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ
ВІДДІЛ ПІВНІЧНОГО НЮ ДЖЕРЗІ
— презентує —

ПИСАНКИ і ПІСНІ

у неділю, 23 березня 1975 р.
о год. 4:00 по пол.
в залі УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ
в ІРВІНҐТОНІ, Н. Дж.
140 Prospect Avenue, Irvington, N.J.
ВЕРУТЬ УЧАСТЬ:

АНДРІЙ ДОБРЯНСЬКИЙ

бас-баритон, соліст Метрополітальної Опери в Ню Йорку. Перший гостинний виступ в Нюарку-Ірвінґтоні, Ню Джерзі.

МҐР МАРТА ЦИБИК

ґрадуантка Джуліярд в Ню Йорку, тепер інструктор музики в Овшен та Ессекс Канті Каледжах в Ню Джерзі.

РЕД. ЛІДІЯ БУРАЧИНСЬКА

почесна голова Союзу Українок Америки, референтка прикладного мистецтва в Раді Культури при СКВУ і кол. редакторка „Нашого Життя".

РІВНОЧАСНО ВІДБУДЕТЬСЯ

ВИСТАВКА ПИСАНОК

яка охоплює взори від майолікових орнаментів періоду княжої доби (X-XI ст.) до сучасних модерних композицій майже із усіх областей України. Ви побачите поєднання таланту різьблення і красу кольорових ефектів мисткині

ВАЛЕНТИНИ ТРЕТЯК

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що 10-го березня 1975 р. відійшла у Вічність
наша Найдорожча і Невідкалувана МАМА, БАБУНЯ і ПРАБАБУНЯ

бл. п.

ОЛЕНА ЗІ САВЧАКІВ САНОЦЬКА

вдова по адвокатові.

ПАНАХИДИ за спокій душі Покійної будуть відправлені в середу і четвер, 12-го і 13-го березня ц. р. о год. 7:30 вечора в похоронному заведенні Сенка на розі Бедфорд Авеню і Н. 5-та вулиця в Брукліні, Н. Й.

ПОХОРОН відбудеться в п'ятницю, 14-го березня 1975 р. о год. 9-ій ранку з похоронного заведення до української католицької церкви св. Духа при Н. 5-ій вулиці в Брукліні, Н. Й., а опісля на цвинтар Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Горем прибиті:

син — ОЛЕКСАНДЕР з дружиною ЕМІЛІЄЮ
донька — ЛІДІЯ
внучки: ТАНЯ з мужем АНАТОЛЕМ
ОКСАНА з мужем ВАСИЛЕМ
УЛЯНА
правнучки — НЯНЯ, ОЛЕСЯ, РУТА і МЕЛЯСЯ
Ближча і дальша Родина

Нестало між нами нашого приятеля

Дня 10-го грудня 1974 року у Філядельфії ненадійно помер св. п. д-р Петро Кулиняк. Народився дня 26-го червня 1899 р. у Якубовій Волі, пов. Дрогобич, у селянській родині. Він любив рідну Землю, цінив і шанував свою родину як і цілий український нарід. З того самого роду, (син сестри його матері), походить заслужена людина української нації, сл. п. полковник Андрій Мельник.

Бажанням малого Петра було учитися, а не залишитися малоземельним господарем. Батьки і вся родина сприяли цьому. Гімназію закінчив в Дрогобичі. Повоєнні обставини змусили його піти на дальші студії до Чехо-Словаччини. Як звання вибрав собі ветеринарну медицину, бо це зближало його до його роду і народу. Мрілося йому поставити вище сільське господарство, давати поміч і пораду нашому використованому чужими окупантами селянинові. По закінченні студій, довший час працював у сільсько-господарській кооперативі.

Коли доля кинула його у далеку чужину, спочатку довелося йому тяжко заробляти на прожиток. Однак скоро підучив англійську мову, і став працювати за фахом як професійний ветеринарний лікар, аж до часу, коли перейшов на емеритуру.

Вдачею був він невимовно тихий; Свої почування умів скривати перед оточенням. Не мав він широкого круга приятелів, але ті з якими дружив знають, що ліпшого приятеля як був Покійний, не може бути.

Цінив, і підтримував морально, а в першу чергу матеріяльно, богато наших наукових і молодечих організацій. Його датки на видавничі і громадські цілі далеко перевищали його спроможності. Не можемо зробити статистики його жертвенности, бо він ніколи не хвалився тим, що кому, і скільки давав. Подаємо тільки список пожертв, які залишив він своєю останньою волею: Укр. Вільна Академія Наук - фонд Винниченка — 1.000,-00 дол., Об'єднання Українських Письменників — „Слово" — 1.000,00 дол., Пласт, Станиця у Філядельфії — 1.000,00 дол., Суспільна Служба Українських Воєнних Ветеранів — 500,00 дол., Українська Православна церква св. Семеона в Парижі — 500,00 дол., Бібліотека ім. С. Петлюри в Парижі — 500,00 дол., і Т-во за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви — 500,00 дол.

Цими пожертвами збудував собі Покійний живий пам'ятник.

В його особі українська спільнота втратила надзвичайно жертвенного громадянина, а наша родина — щирого і незаступимого приятеля.

Володимир і Ярослава Ціханські, Роман Сас з мамою Оленою

Український Народний Союз
— проголошує —

ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ на академічний рік 1975-76

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визнаних коледжів та університетів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), потребі фінансової допомоги та активности в українському громадському та зокрема студентському, житті.

Подання слід вносити до 31-го березня 1975 року на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

ОСУ в Колюмбусі влаштувала українське Різдво

У різдвяносвяточний час українське студентство започаткувало спільну Святу Вечерю, чи — похід з Колядою по хатах, за допомогою небагатьох і невеликих громадських товариств, а зокрема Від. УНС.

Старанням Студентського Клюбу, конкретніше — його голови Бориса Садовського, в суботу 11-го січня ц. р. телевізійна станція „ВБНС" ч. 10, передала повну різдвяну авдицію українського хору „Дніпро" з Клівленду, диригентом якого є проф. Евген О. Садовський. В програму телеавдиції увійшли коляди мішаного хору „Дніпро": „Бог Предвічний", „Добрий вечір Тобі", „Ой видить Бог", „А скликнули янголи", „Слава во Вишніх Богу", „Нова радість стала", та — щедрівка М. Леонтовича „Щедрик"; мужеський хор „Дніпро" відспівав „Не Плач Рахиле". Хорові акомпаньювала хорватська оркестра „Трембуріца" з Клівленду. Хорами та оркестрою диригував проф. Е. О. Садовський. Баритонове сольо — Юрій Полянський. Зв'язковий керівник телевізійної продукції — Роман Касараба. Заповідала та пояснювала по-англійськи про українські різдвяні звичаї і коляди, мгр Дарія Голубець-Якубович. Мистецький дорадник оформлення телевізійної сцени — Ірина Кашубинська; там представлено скромно проте зі смаком — українську хату у Свят-Вечір, подавано традиційні страви; на сцені подавали до стола та прибирали — українські студентки під проводом п-і Кашубинської. Авдиція проходила з певною послідовністю, і за те треба погратулювати проф. Е. О. Садовському, мгр Дарії Якубович та п-і І. Кашубинській.

На год. 7-му вечора цього дня Український Студентський Клюб запросив українську громаду Колюмбусу та деяких гостей із університету на спільну Святу Вечерю до одної із кращих заль в університеті. З гостей було 80 осіб, між ними професори ОСУ, члени української громади і не-українці.

До столів запросив гостей господар Вечора Борис Садовський. Привітавши він частував просфорою, та бажав усім, щоб „були сильні як вода, веселі як весна, багаті як земля, та взаємно себе розуміли — бажав усім миру на висотах"... Студенти й студентки розносили страви до столві припрошували... Отець Вартер відмовив молитву. Із покуття винесено дідух, якого господар поставив біля пишно прибраного стола на середині залі. Там — і святочні страви і печиво, кутя і свічі воскові... Навколо того стола „засіли" наші предки — наше минуле... Вже під час вечері гості почали співати коляди. Несподіванкою для гостей не-українців було: „як це так, що всі українці уміють колядувати різні пісні..."

Господар закликав присутніх — в скупченні — згадати за тих всіх, що тут їх немає, вони „сидять" кругом почесного стола, і всіх тих, які відійшли від нас у Вічність, чи тих які десь дуже далеко від нас страждають в ту Святу Ніч — неволю, самотність, розлуку, голод і холод далеко Сибіру...

Ті приявні, які в минулих роках мали можливість переживати виступи ансамблю „Євшан Зілля" — під проводом Бориса Садовського (чи то в Ірвінґтоні, Монтреалі, чи Трой...), відчули, що ідея „Євшан Зілля" живе!

Треба подякувати ініціяторам та організаторам імпрез в Колюмбусі а саме Управі Українського Студентського Клюбу і студентам; Борисові Садовському, Івасеві Черкасеві (кол. голові Клюбу), Ані Слаба, Христі Гук, Ростикові Мельникові, Степанові Федечко, і всім іншим.

З кіл Студентського Клюбу інформують, що в пляні їхньої роботи є підтримати, а то й старатися поширити, виклади із ділянок українознавства на ОСУ, придбати й забезпечити бібліотеки Відділу Славістики на ОСУ, придбати й забезпечити бібліотеки Відділу Славістики на ОСУ та головної університецької бібліотеки виданнями Україніки останніх років, підготувати в часі великоднія виступ на телевізійній університецькій станції - хороводи — танці та гаїлки.

Сподіваємося, що хоч і невелика українська громада в Колюмбусі, вона допоможе нашому студентству зреалізувати його задуми.

Кость Мельник

Просфора ОЖ ОЧСУ в Ню Йорку

Заходом Об'єднання Жінок ОЧСУ в Ню Йорку тут на Йордан 19-го січня ц. р., у залі Українського Визвольного Фронту, відбувся Свят-Вечір, що вже має у нас свою традицію. Голова Д. Степаняк відкрила імпрезу, вітаючи приявних, а присутні відспівали колядку „Во Вифлеємі". На святочно накритих столах найшлися всі наші традиційні свят-вечірні страви, що їх приготовили членкині ОЖ ОЧСУ. Культурно-освітня реф. М. Лозинська представила гостей за головним столом та привітала представників організацій. Від парохії св. Юра привітав усіх о. д-р Володомир Гавліч, побажавши всього добра, а зокрема єдности та національної солідарности, бо Свято Різдва Христового — це свято миру та об'єднання.

Мистецьку програму розпочато виступом хору церкви св. Юра під мистецьким керівництвом І. Хомина. Хор відспівав п'ять колядок. Бандуристи школи о. Кіндзерявого-Пастухова, під адміністрацією М. Чорного відіграли три колядки та рапсодію. Ансамбль хоча молодий, проте вже має вироблене добре ім'я.

Реферат „Різдвяні звичаї на Україні" відчитала М. Лозинська. Аскольд і Дзвінка Кобаса віддеклямували вірш Б. Лепкого. Учні Школи Українознавства при Осередку СУМА в Ню Йорку відтворили вертеп: Коза-дереза Ю. Микитин, зайчик-побігайчик Л. Микита. Деклямували: Оксана Харук — В. Переяславець. А потім О. Харук і Марійка Фолик віншували. Юлія Монастирська деклямувала вірш. Деклямації підготовила директорка школи П. Андрієнко-Данчук.

Соня Шереґ 15-річна талановита піяністка відіграла: „Поему Карпат" — М. Фоменка та „Щедрик" М. Леонтовича.

Усі точки програми були на мистецькому рівні.

Програму вечора закінчено відспіванням колядки „Слава Богу".

М. Лоз.

Творчість і винахідливість мистця

Філядельфія. — Мистецьку працю (металева скульптура) Юрій Федорук почав два роки тому, і посідаючи надзвичайні творчі здібності, мистець має великі успіхи, користуючись реальним стилем. Для виготовлення своїх скульптур п. Федорак вживає міді і мосяжу, металів, які в залежності від температури, цебто нагрівання чи охолоджування, дають бажані кольори і форму. Деякі скульптури уміщені на натуральних камінних підставах, а інші служать для декорування кімнат.

Його скульптури були на виставках в Плимут Мітинг, Па., Віллов Брук Молл, Па., Моріставн і Черрі Гілл Молл, Н. Дж., в Тодд Гвинед Веллі галерії, Па., і також у приватній галерії Монтеселло, Н. Й.

У зв'язку з 200-річчям Незалежности Америки, 98 Відділ СУА спонзорує виставку його творів і Фрі Лайбрері в Спрінгфілд, Па. Дружина мистця, п. Ольга Федорук, голова Відділу зайнялася цією виставкою, котра почалася 4-го лютого і буде тривати до 13-го березня.

Основною працею Юрія Федорука не є мистецтво, він ассистент директора школи в Кемден, Н. Дж. Осягнув ступінь Б. А. з політичних наук і здобув ступінь маґістра М. А. з психології в Темпел Университеті.

Його металеві скульптури втішаються увагою у власників будинків, які залюбки їх придбають, щоб удекорувати свої помешкання по-мистецькому.

Леся Стахнів-Дяченко пресова реф. 98 Відділу

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

НЕДІЛЯ, 16-го БЕРЕЗНЯ 1975 р.

ПАТЕРСОН, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 64 Відд. о год. 2-ій по пол. у Вінярського. Проситься всіх на збори прибути точно. — Ів. Бурний, секр.

ТАРЗАН. 7268, — СМЕРТЬ МАВПИ

Левиця Сабора раптом заревла — цей трюк мав на меті змусити жертву завмерти на місці...

Замість того, цей рев врятував мені життя! ... Хоча я не вмів плавати, то скочив в озеро!

Я тоді дуже швидко навчився плавати... Але мій нещасний „брат" не успів втекти!